

ZORG VOOR DE MADESE MEDEMENS

Van de zes kerkdorpen waaruit de gemeente Drimmelen bestaat, kent Made momenteel de meeste inwoners. Vorig jaar (2025) telde de gemeentelijke bevolkingsadministratie precies 13.080 Madenaren. Dat zijn er niet altijd zoveel geweest. In bijvoorbeeld het jaar 1562 is sprake van nog maar een bescheiden dorp. Op de Middelmade stonden 22 huizen, op het Zuideind 17, het Noordeind 13 en 6 op de

Pluckmade. Samen met nog eens 22 huizen te Stuivezand komen we zo op een totaal van 80 huizen. We kunnen uitgaan van dan enkele honderden Madenaren.

Al meer dan 25 jaar onderzoekt heemkundekring Made en Drimmelen gebeurtenissen en belevissen die Madenaren in al die jaren meemaakten.

In het periodiek van de vereniging (De Klok 82) deze keer vooral een beschrijving van dorpsbewoners die op de armoedegrens leefden. Van oudsher bestond de Madese samenleving voor het grootste gedeelte uit eenvoudige boeren- en arbeidersfamilies. Armoede en ziekte hebben in de loop van de eeuwen in verschillende mate op die Madenaren gedrukt. Als een Madenaar ziek werd en zeker als hij daarna stierf, had dat voor zijn huisgenoten vaak grote gevolgen. Het inkomen viel weg, waarna de zieke of zijn nabestaanden afhankelijk werden van de zorg van anderen.

Zorg voor zwakken en armen is een mooie, zuivere toetssteen voor de kwaliteit van saamhorigheid in een gemeenschap. Charitas, een christelijke deugd van liefdadigheid, was ook onze voorouders niet onbekend. Vanouds constateren we een helpende hand gereikt aan zwakken, zieken, misdeelden, gebrekkigen, weduwen en wezen. De organisatie van die armenzorg staat in deze bijdrage daarom centraal: burgerlijke en kerkelijke armbesturen, maar ook coöperaties en vakverenigingen die steunden waar dat nodig was.

De Klok 82, deze keer extra groot en dik, is voor slechts vijf euro verkrijgbaar bij de Primera in de Marktstraat, de bibliotheek in de Bernardus of de secretaris van de vereniging, Gerard Thijssen, Rozenbloemstraat 34 te Made.

U bent natuurlijk ook op dinsdag tussen tien uur en twaalf uur 's morgens welkom in de huisvesting van de heemkundekring in de Bernardus. Tijdens deze ochtenden is niet alleen De Klok verkrijgbaar, maar kunt u ook geïnformeerd worden over onderwerpen die met de geschiedenis van Made en Drimmelen te maken hebben. Bent u benieuwd naar vroegere eigenaren van het huis waar u nu woont, beschikt u over foto's die van belang zijn voor de historie van beide dorpen, of bent u gewoon benieuwd naar de activiteiten van de vereniging? Wij zien u graag op dinsdagochtend in de Bernardus.

28e Jaargang nr. 1

Voorjaar 2026

DE KLOK

LOSSE
NUMMERS
€ 5,-

PERIODIEK VAN DE HEEMKUNDEKRING "MADE EN DRIMMELEN"

Genadebrood

leven op de armoedegrens

in een Hollands-Brabants grensdorp